

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Historia języka polskiego i jego odmian stylowych - wykład (Wykład), PG_00133575						
Kierunek studiów	Filologia polska (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2024 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2024/2025		
Poziom kształcenia	II stopnia	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	1	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	1	Liczba punktów ECTS			1.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Polskiej -> Zakład Języka Polskiego						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr hab. Róża Wosiak-Śliwa					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu	dr hab. Róża Wosiak-Śliwa					
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	15.0	0.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
	Dodatkowe informacje: Wykład						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach		Praca własna studenta		RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15	1.0		9.0		25
Cel przedmiotu	Celem wykładu jest: zapoznanie studentów z dziejami polszczyzny, syntezą ewolucji systemu fonologicznego i fleksyjnego oraz szczegółową prezentacją słownictwa różnych jej wariantów (chronologicznych, środowiskowych i idiolektałnych); ukazanie powiązań między historią języka a dziejami narodu; rozwijanie umiejętności analizy diachroniczno-synchronicznej i interpretacji tekstów (artystycznych i użytkowych) z różnych epok.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FPMU2_U05] Posiada pogłębione umiejętności badawcze z zakresu językoznawstwa, obejmujące analizę różnorodnych tekstów, uogólnienie wyników badań, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów.	- Umiejętność merytorycznego uzasadniania twórczych tez i wniosków o poglądy innych autorów i własne; - pogłębione umiejętności badawcze z zakresu językoznawstwa diachronicznego, obejmujące analizę różnorodnych tekstów z różnych epok, uogólnienie wyników badań, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[FPMU2_K02] W sposób odpowiedzialny wykorzystuje wiedzę językoznawczą przy podejmowaniu różnorodnych zadań i projektów zgodnie z regułami, myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy.	Zdolność weryfikowania przyswajanych treści z zakresu wiedzy o historii języka polskiego i jego odmian stylowych oraz docenianie wartości posiadanej wiedzy w rozwiązywaniu różnorodnych problemów.	[SK2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[FPMU2_U07] Potrafi organizować i kierować zespołowymi badaniami językoznawczymi.	Umiejętność organizowania i kierowania zespołowymi badaniami w zakresie wiedzy o historii języka polskiego i jego odmian stylowych.	[SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[FPMU2_U02] Posiada językowe oraz literackie kompetencje wystarczające do przygotowania specjalistycznych prac pisemnych oraz wystąpień w języku polskim o różnej formie, celu, objętości i stylu, z wykorzystaniem właściwych dla przedmiotu badań metodologii oraz źródeł i nowych zaawansowanych technologii.	Posiadanie językowych kompetencji, wystarczających do przygotowania specjalistycznych prac pisemnych oraz wystąpień w języku polskim o różnej formie, celu, objętości i stylu, z wykorzystaniem właściwych dla przedmiotu badań metodologii oraz źródeł i nowych zaawansowanych technologii.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/raport
[FPMU2_W07] Zna, rozumie i stosuje zaawansowane metody analizy językoznawczej w swoich badaniach.	- Znajomość terminologii, dotyczącej zjawisk fonetycznych, słowotwórczych, fleksyjnych i składniowych w ujęciu diachronicznym; - uporządkowana i pogłębiona wiedza szczegółowa o historii języka polskiego; - uporządkowana wiedza o odmianie mówionej i pisanej polszczyzny, a także jej stylistycznych i regionalnych odmianach; - umiejętność identyfikowania stylu dzieła literackiego, pisarza, epok literackich.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny	
Treści przedmiotu	Ogólne prawa ewolucji języka. Zasadnicze problemy adaptacji alfabetu łacińskiego dla potrzeb polszczyzny. Periodyzacja dziejów języka polskiego. Pochodzenie języka polskiego i jego miejsce wśród języków europejskich. Pochodzenie polskiego języka literackiego. Przeobrażenia w systemie słowotwórczym i leksykalnym polszczyzny historycznej. Charakterystyka słownictwa doby staro- i średniopolskiej: dziedzictwo prasłowiańskie i sposoby bogacenia leksyki. Zmiany w zakresie szczegółowych technik derywacyjnych.		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Wiedza o procesach fonetycznych i fleksyjnych zachodzących w języku polskim; umiejętność analizy i interpretacji zabytków językowych.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	obecność na wykładzie	90.0%	30.0%
	kolokwium	51.0%	70.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Buttler D., <i>Rozwój semantyczny wyrazów polskich</i> , Warszawa 1978. Długosz-Kurczabowa K., Dubisz S., <i>Gramatyka historyczna języka polskiego</i> , Warszawa 2006; zwł. rozdz. <i>Słowotwórstwo</i> , s. 331-406. Dubisz S., <i>Kształtowanie się standardów odmian komunikacyjno-stylowych w dziejach języka polskiego</i> , "Poradnik Językowy", 2004, z. 8, s. 3-19. Klemensiewicz Z., <i>Historia języka polskiego</i> , Warszawa 1985 i n. Rzepka W.R., <i>Odbicie historii narodu polskiego w dziejach rozwoju języka ojczystego</i> , "Nurt", 1971, nr 1 (69), s. 28-38. Skubalanka T., <i>Historyczna stylistyka języka polskiego</i> , Ossolineum 1984. Walczak B., <i>Zarys dziejów języka polskiego</i> , Poznań 1995 i n. <i>Teksty staropolskie. Analizy i interpretacje</i> , red. W. Decyk-Zięba i S. Dubisz, Warszawa 2003.
	Uzupełniająca lista lektur	Białokórska M., <i>Zanikanie leksemów pochodzenia prasłowiańskiego w historii języka polskiego</i> , w: <i>Leksyka słowiańska na warsztacie językoznawcy</i> , "Prace Slawistyczne", 105, Warszawa 1997, s. 7-23. Dubisz S., <i>Język i polityka. Szkice z historii stylu retorycznego</i> , Warszawa 1992. <i>Encyklopedia kultury XX wieku</i> , t. II: <i>Współczesny język polski</i> , red. J. Bartmiński, Lublin 2001, s. 155-171 (tu rozdz. <i>Odmiany i style</i> , s. 85-253). Grzegorzczak R., <i>Wprowadzenie do semantyki językoznawczej</i> , Warszawa 1995 i n. Malinowska E., <i>Styl urzędowy</i> , w: S. Gajda (red.), <i>Przewodnik po stylistyce polskiej</i> , Opole 1995, s. 431-448. Rzepka W. R., Walczak B., <i>Socjolekt szlachecki XVII w.</i> , w: <i>Barok w polskiej kulturze, literaturze i języku</i> , red. M. Stępień, S. Urbańczyk, 1992. Wilkoń A., <i>Typologia odmian językowych współczesnej polszczyzny</i> , Katowice 1987 i n.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Miejsce języka polskiego wśród języków słowiańskich. 2. Periodyzacja dziejów języka polskiego. 3. Prawa ewolucji języka (na materiałach z historii polskiego języka literackiego). 4. Powstanie polskiego języka literackiego. 5. Style funkcjonalne na przestrzeni dziejów języka polskiego. 	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.